

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
toimisto@birdlife.fi - www.birdlife.fi

Vastaanottaja:
Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@mmm.fi

Lausunto luonnoksesta MMM:n asetukseksi koskien metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämistä metsästysvuonna 2022—2023 (Dnro VN/22010/2022)

BirdLife Suomi kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä ja toteaa asian johdosta seuraavaa:

Kesällä 2022 kanalintukannat säilyivät edellisvuotisella hyvällä tasolla etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa, sen sijaan maan etelä- ja länsiosissa vaihtelu oli suurta ja tiheydet laskivat paikoin huomattavasti. Vaikka kokonaisuutena vuosi oli hyvä, kannat eivät ole nousseet edellisen, 2010-luvun alkuun sijoittuneen huipun tasolle. Kanalintukantojen vahvuutta arvioitaessa on lisäksi muistettava, että nykymuotoisiin riistakolmioihin perustuva vertailujakso kattaa vain ajan, jolloin kannat ovat olleet keskimäärin hyvin pienet esimerkiksi 1970- ja 1980-luvun tasoon verrattuna.

Kanalintujen metsästysajat ovat vuoden 2018 asetusmuutoksen myötä pidentyneet huomattavasti. Metsästysaikoja viime vuosikymmeninä on vertailtu perusteellisesti BirdLifen vuonna 2019 jättämässä lausunnossa: <https://tiedostot.birdlife.fi/pdf/birdlife-lausunto-kanalintujen-metsastys-2019.pdf>

Asetusluonnoksessa esitetään kanalinnuille viime vuosien tapaan poikkeuksellisen pitkiä metsästysaikoja: teeren ja metson metsästysajat olisi nyt maksimaalisen pituiset noin puolella Suomen pinta-alasta. Vaikka muutamat heikon kannan alueet on huomioitu metsästysrajoituksissa asianmukaisesti, kahden tai jopa kolmen kuukauden pituisia metsästysaikoja esitetään joillekin alueille, joilla kanalintukannat ovat alhaiset tai laskevat.

Erityisesti kiinnitämme huomiota talvimetsästyksen, mikä olisi asetusluonnoksen mukaan sallittu 22 päivän ajan tammikuussa suuressa osassa Suomea. Talvimetsästys kohdistuu populaatioille tärkeimpiin aikuisiin yksilöihin ja aiheuttaa lisäkuolleisuuden ohella linnuille niiden elinkierron vaikeimpana aikana myös tarpeetonta, talvesta selviytymistä vaikeuttavaa häiriötä.

Katsomme, ettei kahta kuukautta pidempiä metsästysaikoja voida sallia kuin kannan ollessa poikkeuksellisen hyvän. Heikon tai laskevan kannan tilanteessa lajit on joko rauhoitettava tai

rajoitettava metsästysaika enintään kuukauteen. Talviaikainen metsästys ei ole hyväksyttävää missään olosuhteissa.

Kanalintujen metsästyksen sääntely perustuu ajankohtaisiin riistakolmiolaskentatietoihin. Olemme käyttäneet lausunrossamme taustatietona riistakolmiot.fi -sivustolta löytyviä tuloksia, mitkä voivat poiketa esimerkiksi aluerajausten puolesta asetusluonnoksessa esitetyistä. Epäselvissä tapauksissa olemme tarkastelleet tuloksia myös riistanhoitoyhdistyksittäin.

Esitämme, että perustelumuiistioon lisätään tulevaisuudessa tietoa metsäkanalintusaaliin kertymisestä esimerkiksi kolmanneskuukausittain. Nykyisestä aineistosta on hyvin vaikea päätellä, mikä on metsästyksrajoitusten vaikutus kokonaissaaliiseen. Käsityksemme mukaan kanalintujen metsästyks keskittyy syyskuulle ja lokakuun alkuun ja metsästyks on vähäistä myöhemmin syksyllä. Tällöin metsästyksaikoja tulisi heikon kannan tilanteessa lyhentää erityisesti alkupäästä, jotta rajoituksilla olisi suurempi vaikutus.

Lajikohtaiset huomiot

METSO

Metson metsästyks esitetään kiellettäväksi *Uudenmaan ja Varsinais-Suomen* maakunnissa. Alueiden metsotiheys on pieni ja kanta jopa puolittunut viime vuodesta, joten rauhoitus on perusteltu.

Keski-Suomeen esitetään kuukauden metsästyksaika. Keski-Suomen metsokanta ei ole viime vuosina kasvanut kuten monissa naapurimaakunnissa, vaan kääntynyt päinvastoin laskuun ja on nyt 30 % alhaisempi kuin 2000-luvulla keskimäärin. **Esitämme metson metsästyksen kieltämistä Keski-Suomessa kokonaan.**

Kahden kuukauden metsästyksaika esitetään *Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kymenlaakson, Pirkanmaan ja Päijät-Hämeen* maakuntiin. Metsokannan tiheys on valtakunnallisesti alhainen ja kanta laskeva Etelä- ja Pohjois-Hämeen riistakeskusalueilla. Etelä-Hämeen kanta on 30 % viime vuotta pienempi ja 15% edellisen 10 vuoden keskiarvon alapuolella, Pohjois-Hämeen kanta 23 % 2000-luvun keskiarvoa pienempi. Myös Kaakkois-Suomen kanta on laskusuunnassa ja nyt 20 % edellisen 10 vuoden keskiarvoa alhaisempi. **Kannan heikon tilan johdosta katsomme, että Etelä-Karjalan, Kymenlaakson, Pirkanmaan ja Päijät-Hämeen maakunnissa metson metsästyksaika voi olla korkeintaan 1 kuukausi.**

Kolmen kuukauden metsästyksaika esitetään *Kanta-Hämeen, Satakunnan, Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan* maakuntiin sekä *Kainuun* maakunnan etelä- ja *Pohjois-Savon* maakunnan pohjoisosiin.

Kanta-Häme kuuluu Etelä-Hämeen riistakeskusalueeseen, missä kannankehitys on ollut epäsuotuisa eivätkä Kanta-Hämeeseen kuuluvien riistanhoitoyhdistysten laskentatulokset eroa kokonaiskuvasta. **Esitämme metson metsästyksajaksi Kanta-Hämeessä korkeintaan 1 kuukautta.**

Muilla edellä mainituilla alueilla metsokanta on noin viime vuoden tasolla ja hieman 2000-luvun keskiarvoa korkeampi. **Näille alueille esitämme korkeintaan kahden kuukauden metsästyksaika.**

Pisintä mahdollista metsästyksaika, eli kolmea kuukautta syksyllä ja lisäksi tammikuista talvipyyntiä, esitetään *Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Karjalan* maakuntiin sekä *Pohjois-Savon* maakunnan eteläosaan, *Kainuun pohjoisosaan ja Lapin eteläosaan*. Metsokanta on vahva ja kannan kehityssuunta hyvä tällä alueella lukuun ottamatta Pohjois-Savon eteläosia, missä metsotiheys ei ole erityisen korkea. **Esitämme koko Pohjois-Savon alueelle metson metsästyksajaksi korkeintaan kaksi kuukautta, ja muilla edellä mainituille alueille enintään kolme kuukautta. Metson talvimetsästyksistä ei tule sallia missään osassa Suomea.**

TEERI

Teeren metsästys esitetään kiellettäväksi *Varsinais-Suomessa*, mikä on kannan pitkäaikaisen taantumisen johdosta oikea toimenpide.

Yhden kuukauden mittaista metsästysaikaa esitetään *Keski-Suomen ja Pirkanmaan* maakuntiin. Keski-Suomen teerikanta taantui laskentatulosten perusteella selvästi ja on nyt 28 % 2000-luvun keskiarvon alapuolella. Pohjois-Hämeen riistakeskusalueella teerikanta on 22% alle 2000-luvun tason. **Esitämme korkeintaan yhden kuukauden mittaista metsästysaikaa näihin maakuntiin.**

Kahden kuukauden metsästysaikaa esitetään *Etelä-Pohjanmaan, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Pohjanmaan, Päijät-Hämeen, Satakunnan ja Uudenmaan* maakuntiin. Uudenmaan teeritiheys on pieni ja tämänvuotisten laskentojen mukaan 26 % 2000-luvun keskiarvon alapuolella. Etelä-Hämeen pieni teerikanta taantui peräti 35 % edellisvuodesta Myös Satakunnan kanta taantui 33 %. **Esitämme Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Satakunnan ja Uudenmaan maakuntiin korkeintaan 1 kuukauden metsästysaikaa.**

Kolmen kuukauden metsästysaikaa esitetään *Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan* maakuntiin. Vaikka näillä alueilla kanta onkin lievässä nousussa, teeritiheydet ovat valtakunnallisesti alhaisia. **Etelä-Savoon ja Etelä-Karjalaan esitämme korkeintaan kahden kuukauden mittaista metsästysaikaa.**

Maksimaalista metsästysaikaa, eli kolmea kuukautta syksyllä ja lisäksi tammikuista talvipyyntiä, esitetään *Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntiin sekä osaan Lapin* maakuntaa. Näillä alueilla teerikannan tila on hyvä, joskin tiheydet ovat jo monin paikoin laskeneet edellisvuoden huipusta. **Korkeintaan kolmen kuukauden metsästysaika voi olla hyväksyttävissä kaikkein vahvimman kannan alueille, mutta teeren talvimetsästystä ei pidä sallia missään osassa Suomea.**

Teeri on varsin harvinainen lajin levinneisyyden pohjoisrajalla Kolarin, Muonion ja Inarin kunnissa (tiheys 0,6 - 1,4 yks/km²). **Vähälukuisen kannan turvaamiseksi metsästysajan tulisi näillä alueilla olla yhtenevä Enontekiön ja Utsjoen kuntien kanssa ollen korkeintaan 1 kuukausi.**

PYY

Pyynti metsästys esitetään kiellettäväksi *Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson* maakunnissa. Tämä on perusteltu toimenpide, koska laji on vähentynyt alueella pitkällä ajanjaksolla ja nykyinen tiheys on 2000-luvun alhaisimpia.

Kahden kuukauden metsästysaikaa esitetään Kainuun, Keski-Suomen, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan maakuntiin sekä Lapin maakunnan etelä- ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnan pohjoisosiin. Uudenmaan ja Etelä-Hämeen riistakeskusalueilla pyykanta on taantunut noin neljänneksen edellisvuodesta, ja on selvästi 2000-luvun keskiarvoa pienempi. **Esitämme, että pyynti metsästysajan tulee olla korkeintaan 1 kuukausi Päijät-Hämeen ja Uudenmaan maakunnissa.**

Muuhun osaan Suomea esitetään kolmen kuukauden metsästysaikaa. Pyykannan tila ei mahdollista tätä. Pyykanta on merkittävästi keskimääräistä vahvempi vain Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa. Muualla kanta on korkeintaan keskimääräinen ja pääosin laskenut edellisvuodesta. **Pyynti metsästysajan tulee olla pääosin korkeintaan 2 kuukautta ja Kanta-Hämeessä, missä pyy on taantunut selvästi, korkeintaan 1 kuukausi.**

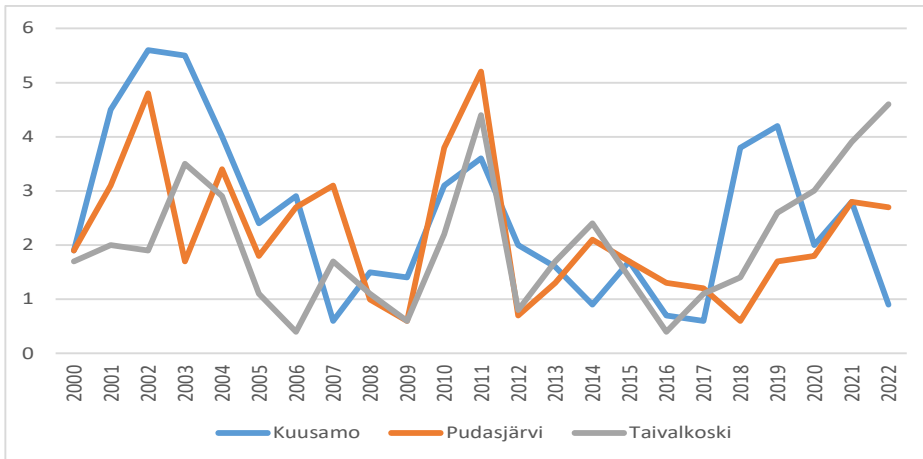
RIEKKO

Suomessa vaarantuneeksi luokitellun, sekä ilmastonmuutoksen että suolin ympäristöjen heikkenemisen uhkaaman riekon metsästys esitetään kiellettäväksi suurella osalla Suomea. Tämä on oikea ja vastuullinen

toimenpide. Riekkokannan pitkäaikaisesta taantumisesta huolimatta metsästysaluetta on viime vuosina pikkuhiljaa laajennettu Itä- ja Pohjois-Lapin eteläpuolelle, mille ei ole perusteita.

Esimerkiksi metsästysalueeseen nyt asetusluonnoksessa sisällytetyissä Puolangan, Suomussalmen ja Kemijärven kunnissa riekkotiheydet ovat pääsääntöisesti erittäin pieniä ja laskivat edellisvuodesta. Vaikka lyhyt aikasarja voikin osoittaa riekkokannan kasvaneen, on tarpeen huomata, että aikasarjat ovat syklisen kannanvaihtelun omaavilla lajeilla erittäin herkkiä sarjan aloitusvuoden vaikutukselle. Esimerkiksi seitsemän vuoden aikasarja alkaa tällä hetkellä edellisistä pohjavuosista 2016-2017, ja tämän perusteella on helppo esittää riekkokannan kasvaneen, vaikka pitkäaikainen suuntaus olisi selvästi laskeva.

Katsomme, että riekon metsästys voidaan sallia vain vahvan kannan alueilla Itä- ja Pohjois-Lapissa, koska etelämpänä lajin taantuminen on myös metsästyksessä riippumattomista syistä todennäköistä ja laskenta-aineisto ei tue näkemystä kannan elpymisestä (Kuva 1).

Kuva 1. Riekon kannankehitys Koillismaalla 2000-luvulla.

KIIRUNA

Asetusluonnoksessa ei käsitellä lainkaan kiirunan metsästystä, mikä on Ylä-Lapissa sallittu ajalla 10.9.—31.3. Suomen kiirunakanta on pieni (keskikannaksi arvioidaan 7 000 paria) ja sen kehitys tunnetaan puutteellisesti. Kiiruna on Suomessa selkeimmin ilmastonmuutoksen uhkaamia lintulajeja, ja kannan hiipuminen lähitulevaisuudessa siksi varsin todennäköistä. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti kiirunan metsästystä on tarpeen rajoittaa.

Pyydämme maa- ja metsätalousministeriötä ottamaan lausunnossa esittämämme huomioon ja muuttamaan asetusta sen mukaisesti.

Helsingissä 18.08.2022

Aki Arkiomaa
BirdLife Suomi ry
toiminnanjohtaja